

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni posebejke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od detristopne petit-vrste 6 kr., če se osnanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Mi Slovenci in naše pismo.

III.

Od jadranskega morja. [Izv. dop.]

Namen teh vrstic nikakor nij, socialni „vopros“ pretresovati; s tem, kar smo o tej stvari tukaj omenili, smo le hoteli čitatelje „Slovenskega Naroda“ opomniti, da evropska civilizacija še nij svoje naloge izpolnila, ampak da jedna najvažnejših točk njene zadače še rešenja čaka, in ker pri latinskih in germanskih narodih za tako rešenje ne najdemo dovoljnih sposobnostij, je vsled tistih življenj, ki v obliki slavjanske občine Slavjanstvo v svojih nedrih čuva, jako verjetno, da slavjanskemu narodu pripada imenitna misija, ravno pri socialnem vprašanju nadaljevanje tiste kulture prevzeti, čije obdelovanje je bilo dozdej v rokah, zaradi tega neizmerno ponosnih zapadnih narodov — takim načinom pa ob enem svetu dokazati, da Slavjani niso le neka surova masa, ki samo pokriva polovico Evrope, ampak da tudi polovico tistih dolžnostij prevzeti morejo, katere je osoda Evropi naložila.

Ta poklic pa bode slavjanski narod že le takrat uspešno izpolnjevati začel, kadar bo lišen zunanjih nevarnostij in notranjih težav, kot jeden mogočen faktor pred svetom stal; kadar bodo vse duševne sile pojedinih plemen v jedno strugo stakale se.

Naj se to tistim „realističnim“ politikarjem, ki bi se zadovoljevali z državo, podobno Švedsko-Norveške, še tako sanjarsko zdi, mi smo trdne vere, da mi Slavjani imamo bodočnost — in sicer sijajno bodočnost — le pri popolnej vzajemnosti, posamezna slavjanska plemena pa nobene. V male neodvisne države razdeljeni, bi mi drugoga ne bili, nego povod vednega zoperničevanja mej drugimi velikimi državami, uzrok neprestanega krvoproliča, bih bi večni robovi v duševnem in političnem oziru.

Čeravno živimo v veku železnih cest in velikih obrtnijskih podjetij, je zdaj svet vendar le odlično idealističen. Ali mar nismo videli v zadnjih trideset letih največje vojne za jedno veliko idejo, za idejo narodnosti? Ali nam italijanska, nemško-francoska in bolgarska bojišča niso sijajni dokazi, koliko morejo dandenes veliki narodi za tiste ideje žrtvovati, za katere so se jednokrat navdušili? Morali bi daleč v zgodovino nazaj seči, morali bi si predstaviti križevniške vojne — kajti francoska revolucija je vzdignila samo jeden narod — da bi našli dostojni primer za zdajni čas.

Ako se Hrvatje za to pogajajo, da si priklopijo Dalmacijo in makar tudi Bosno, se nam čisto naravno zdi, kajti to bi jim pri dobrem uporabljenji sil njihov položaj napram Ma-

gjarom zboljšalo, čeravno ne moremo zamolčati, da tudi pri takem povečanju trojedne kraljevine nič uspešnega ne pričakujemo, dokler bodo hrvatski zastopniki tako breznačajni, kakor so zdaj. Če pa Hrvatje nameravajo razen tega še Srbe in Slovence na-se potegniti, da bi potem tako državco osnovali si, kakor nam jo je zagrebški dopisnik tako naivno popisal, tedaj bi morali reči, ali da ne razumejo zdanjega časa in da nimajo pojma o poklicu pokoljenja, h kojemu pripadajo, ali da delajo vedoma na korist sovražnikov Slavjanstva. Mi se sicer ne bojimo, da bi se kaj tacega kar na migljaj iz Zagreba zgodilo, kajti za izvršenje takih teženj je treba, — razen veliko družih konstelacij, — da Slovenci in Srbi v to privolijo, kar se pa od strani Srbov nikdar ne bode zgodilo.

Mrznja mej Hrvati in Srbi je tako velika, da je, kolikor mi zadeve poznamo, prej pričakovati, da se Rusi in Poljaki mej soboj pomirijo, nego da razdor mej Srbi in Hrvati neha. Ako bi volja vladarjeva zdanjega obsega trojedne kraljevine skup ne držala, se tisti Srbi, ki so pod banom hrvatskim, precej od Hrvatske odcepijo. Mej Srbi in Hrvati nij druge vzajemnosti, nego da se senci Hrvatske in Srbije na večer spojite. Naslonivši se na Hrvate, bi se Slovenci v vse srbsko-hrvatske razprtije zapletli.

In pustivši na stran ves ta hrvatsko-srbski razdor vprašam: bi-li mi zares narodno okrepčali se, ako se s Hrvati združimo? V veselih zagrebških društvih je zares vse lepo, a drugače je z njihovim političnim življenjem. Pri železnih in poštah se jim uriva magjarski jezik, a nikdo se temu odločno ne ustavlja, kljub vseh avtonomiji. V državnem zboru v Pešti sedi okolo trideset hrvatskih poslancev, a nikdo iz mej njih se ne ustavlja magjarskemu besnenju proti bratom Slovakom in Rusinom, tim več hrvatski poslanci kot pravi mameluki magjarske vlade, glasujejo za vse predloge Tiszove. In kdo more reči, da bo kmalu bolje? Ti poslanci, o kojih govorimo, so večidel volje takimenovane narodne stranke na Hrvatskem, poštena Mačkančeva stranka pa je v takej manjšini, da ne vemo, ali bo kedaj večino imela na zagrebškem saboru. In pri tilih razmerah zagrebški dopisniki drznejó se, nam združenje s Hrvati priporočati? Ali to nij več nego navnost?

„Kaj pa so Rusi dozdej za nas storili?“ slišimo vprašati. Na to naj služi odgovor, kar je pred nekimi leti oficijalni list ruske vlade „Praviteljstveni Vjestnik“ češkim časopisom na jednako vprašanje odvečal. „Največja zasluga Rusije za Slavjanstvo,“ tako

je pisal omenjeni oficijalni časnik, „je, da Rusija suščestvuje (eksistira), da si je svoj jezik, svojo literaturo, svojo državo in svojo vojsko osnovala.“ To so veliko pomenljive in lahko razumljive besede, kajti še vse drugače bi se z nami ravnalo, ako bi Rusije ne bilo. Instinktivno to tudi taki Slavjani čutijo, ki so zagrizeni separatisti brez slavjanske zavednosti, česar smo se lani prepričali. Ko so pred enim letom začele Rusom neugodne vesti iz Bolgarije dohajati, smo marsikoga iz hrvatskih separatistov, ki poprej o Rusih nič niso hoteli slišati, čuli jadikovati: „Kaj pa bode zdaj z nami?“

Kar se tiče literarnega zjedinenja s Hrvati, se moje misli popolnem vjemajo s tem, kar sta dopisnika iz Gorice, št. 156, in iz celjske okolice št. 159, o tem predmetu omenila, namreč, da bi nas naš narod v takem slučaju več ne razumel.

Srbsko-hrvatski jezik je od hrvatskih jezikoslovcev, kojim je pokojni Fran Kurelac splošno ime „Zagrebčani“ dal, tako popačen v oblikah in v dubu, da je zares neizmerno teško naučiti se ga. Duh mu je čisto nemšk ali italijansk, oblike pa so mu nekatere tako čudno potrte, da je groza. Kurelac, ki se po pravici sme imenovati velikim hrvatskim jezikoslovcem, je zaradi teh napak celo svoje življenje svoje „Zagrebčane“ preklinjal, in še ga slišimo v grobu nad temi „gadi“ (to je drugi priimek, kojega je Franje „Zagrebčanom“ dal) s zobmi škripati.

Precej v začetku ilirizma nij bilo tako. Takrat so Hrvatje dosta tehničnih izrazov, katere so Srbi od Rusov dobili, v svoj jezik vpleli, in to je še dandenes dika njihovega pismenega jezika. Toda potem so „Zagrebčani“ začeli sami besede kovati, in ker jim je pri tem vse znanstvene podlage v slavjanskem smislu manjkalo, so prave pošasti skovali. Besedi „gvozdje“ in „vatra“, kateri nam je zagrebški dopisnik za poskušnjo na stol postavil, sicer niso zagrebškega kova, vendar bi jih mi za naše „železo“ in naš „oganj“ ne hoteli zameniti, kajti železo in oganj razume, razen nas Slovencev, še 70 milijonov Rusov, gvozdje in vatra pa samo 7 milijonov Hrvatov-Srbov. Znanstveni zavodi hrvatski, n. pr. Jugoslavjanska akademija, vseušilišče i. t. d., so zares kaj lepi, pa pri vsem tem, in da bi tista jugoslavjanska skupina, katero zagrebški dopisnik priporoča, zares meso postala, bi vendar duhovne moči tacega naroda ne bile v stanu, zahtevam denasnjega časa zadostiti. Dandenes le veliki narodi, kakor Rusi, Nemci, Francozi, Angličani in Italijani morejo take literature imeti, da se človek samo v jednom teh jezikov popolnem izobražiti more.

S tem, kar smo tukaj omenili, nečemo

nobenemu naših rojakov odsvetovati hrvatski učiti se. Hrvatje so nam najbližji slovanski sosodje in bratje, in mnogo imamo občenja z njimi, njih osoda nas jako zanima, in ker imamo oboji dosta sovražnikov, je treba, da drug drugega podpiramo, kolikor se da. Toda Hrvatska naj enkrat za vselej opusti svoje smešne pretenzije, biti vodjem nekega posebnega Jugoslavjanstva; naj se od pove svoje pustej politiki, in naj se rajše obnaša v slavjanskem duhu. — Mi pa pri vsem tem, da po bratovski postopamo s Hrvati, zaupajmo v slavjansko bodočnost, in strah, ki nam ga iz Zagreba zaradi zunanjih nevarnostij delajo, bode izginil, duhovi se bodo pomirili.

V Bosno!

Iz Zagreba 25. julija. [Izv. dop.]

Še nekoliko dnij, in naša vojska bo prenesla avstrijsko zastavo preko Save v Bosno. Novo življenje se bo pričelo v tej blaženi pa opustošeni zemlji, in treba bo mnogo marljivih rok, dokler se bode uredilo vse tako, kako velja.

Vladala se bode Bosna brezdvajbeno iz Zagreba, a ne iz Budapešte, niti iz Beča, — po katerej vladi, civilnej ali vojničkej, je vse jedno, s početka gotovo po vojničkej, kar se dá predumovati po tem, da je že otišlo precejšnje število činovnikov od zagrebske generalkomande tja.

V celej Bosni nij tako rekoč človeka, ki bi razumel nemški ali magjarski jezik, pa bi bilo torej nemogoče v javnih službah shajati ljudem, ki ne znajo narodovega jezika.

Pri upravi in pri vodstvu bodo v prvi vrsti nameščeni Hrvati, ker pa ti nimajo, in še ne bodo imeli tako skoro odveč pravniške inteligencije, bode se odprla tudi slovenskim juristom pot v Bosno, pozneje pa tudi učiteljem in raznim rokodelcem.

Kar se tiče kmetiskih izseljenikov iz naših dežel, jih iz Hrvatske in Slavonije ne bo, ker tukaj je še ljudstvo prerediti, pa tudi institucija zadruge to preči; nikdo najme ne zapusti rad domačije, če nij k temu prisiljen. Na Hrvatskem, kjer še obstoje zadruge, ima vsak člen taisto pravo na neki, če tudi idealni del združnega imetka, more se oženiti v hišo in ne more ga nikdo odriniti iz rojstvene hiše, ali ga prisiliti, da se izseli. Na Slovenskem je to drugače, ker tam ostavi oče jednemu detetu hišo in grunt, dočim si morejo vsi ostali iskati kruha po svetu.

Za take bode sčasom Bosna zares obljubljena dežela. Ne samo, da bodo v Bosni razni zanatniki imeli dosta zaslužka, tudi trgovini se bode pot odprla, posebno, če se izdela železniška proga iz Siska v Novi, katere nijso doslej Magjari dopustili zidati, sedaj pa jo bode napravil vojni erar. Od Novega do Banjaluke uže obstoji železnica v daljini od 88 kilometrov, a od Banjaluke do Serajeva je tudi uže na pol izgotovljena.

Zemljišča bodo v Bosni brez dvojbe poceni, in ko se bodo agrarne razmere po naših zakonih pravično uredile, bode vladi samej moralo biti do tega, da čim več marljivih kmetovalcev v deželo privede, in tedaj bode nastal čas, da bodo naši ljudje, ki zdaj škilijo v Ameriko, mogli z malim troškom, tako rekoč s flosom po Savi preseliti se in započeti novo življenje, ne v tujini, nego v domačiji, — v naši Bosni. Slovenci se potlej ne bodo več

gulili mej Nemci, ampak, ker jih je doma odveč, ti bodo množili narod slovanski.

Na Hrvatskem živi še zdaj precejšnje število Slovencev, jedni so v raznih državnih službah, drugi so največ rokodelci, oštirji in trgovci, a služinčadi je moške in ženske mnogo, rekel bi jako mnogo, posebno iz Štajerske. — Pa malokateri toži, da bi se mu zlo godilo; vaša dekleta, ki se odpravijo na Hrvatsko v službo, vladajo se navadno pošteno, si prihranijo kateri groš, si dobijo moža, započnejo posel, odprejo gostilno ali kramarijo, in na stare dni se brojijo mej bogate stare gospe. — Uže zdaj mnogo obiteljev na Slovenskem dobiva podpore od svojih rojakov iz Hrvatske, in precej ostavinskega imetka potuje iz Hrvatske v slovenske kraje od takih pokojnikov, ki nijso zapustili otrok.

Kadar se odpre pot v Bosno, bode obtežnje mej deželami hrvatskimi in slovenskimi še živahneje postalo, kakor je bilo doslej, na korist obeh narodnostij, ker Slovenci bodemo zajemali moč od Hrvatov, dočim se bodemo mogli še bolje nasloniti na nje, a krepili bomo hrvatski živelj z našim.

Ako ne bi bilo nas Slovencev, Hrvati bi se nahajali uže zdaj v onem položaju, katerega zavzimate mi Slovenci po naših mestih, to je, bil bi jim Zagreb nemški, tako pa jih krepimo mi, ker zapiramo pot Nemcem v njihovo deželo. Tega naj bi Hrvati nikdar ne pozabili.

C—v.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. julija.

Vojska avstrijska, ki gre v *Bosno* ima 63 $\frac{1}{2}$ bataljonov, 20 kompanij, 12 $\frac{1}{2}$ eskadron in 128 kanonov; vojakov je 94.233, in 31.395 konj.

Nadvojvoda Ivan Salvator, tisti, ki se je bil predlanskim v nekej brošuri močno proti Prusom in našim ponemčevalcem oglašil, prišel je v Kostajnico na bosensko mejo in prevzame komando pogorske brigade. Da je ravno ta Slovanom prijazen ud cesarjeve hiše k okupacijskej vojski poslan, je morda tudi dobro znamenje.

Hrvatski „Obzor“ prinaša včeraj dolg članek, podpisan od Mrazovića, Kukuljevića, Krestića, Šrama, Jakića, Lehpamerja, Crnadka, Vidrića in Miskatovića, — v katerem ti moške skušajo dokazati, da je „narodna“ stranka hrvatskega sabora v zadnjih treh letih koristno delala za Hrvatsvo in Jugoslavo. — Več o tem še izpregovorimo.

Vnanje države.

Glede *italijanskih* demonstracij proti Avstriji zlasti za odtrganje Trsta, Istre in Trentina od naše monarhije — prizadevajo si naši oficijozni dokazati, da nijso nič nevarne, da je italijanska vlada protivna jim itd. — Pri nas vselej le preradi igramo rolo ptičja noja ali strusa.

Grški vstaši so — tako poroča telegraf iz Aten — zopet ustavili bojevanje, ker je Anglija posredovanje obljubila.

Angleške „Times“ poročajo, da namerava Anglija sledeče reforme v Aziji uvesti: Dalječasno službovanje guvernerjev, dobra policija, kompetentni izobraženi sodniki, odpravljanje navade pobiranja davkov v najem datjati. Sicer pa bodo sultanove vladarske pravice ostale nedotaknene.

Nemški nacional-liberalci so izdali parolo, da je treba zdaj bolj proti reakciji vse moči zbrati, nego le proti socialistom obračati se, in izjemne postavbe zoper nje izmišljati si. — Konservativci pa agitirajo z vsem vladnim aparatom in pritiskom za „oficijalne“ kandidate. Uradniki, učitelji, služabniki se kar komandirajo k volitvi. Nu, da, to je nemška volilna svoboda.

Čem bolj se bliža dan volitve, 30. julij, tembolj je tudi katoliški centum in so socialisti na nogah. Prvi pravijo: „če je pri zadnjih volitvah 1.650.000 volilcev glasovalo v nemškej državi za naše kandidate, pride jih zdaj najmenj dva milijona na bojišče.“ — Socialni demokratje pa, katerim so po nemškej svobodi vsa volilna zbirališča prepovedana, kažejo se tudi pogumne, vprašanje je, ali bode vspeh podoben temu držanju.

Dopisi.

Iz Idrije 23. julija [Izviren dopis.]

Včeraj ob 10 $\frac{1}{2}$ uri dopoldan je začelo goriti hišno poslopje Antona Kušmana v Rižah, in na prvi glas zvona so naši hrabri delavci, mašinisti, kovači, tesarji in veliko družih, delo nemudoma popustilo in v nepričakovanej naglici pridrdrali s petimi brizgljami in drugim gasilnim orodjem k ognju. Kdor pozna neizrečeno strmo pot v Riže, ta ve ceniti s kakim trudom se je to storiti moglo. Pri jednej večje brizgalnici se je mej potjo celó kolo raztrlo, ali to hrabrih pomagalec nič nij oviralo, šli so z njo vsejedno po strmini naprej do ognja. Brez števila našega pridnega ženstva je neutrudljivo v škafih vodo donášalo, da je bilo toliko, da je tekla po vsih Rižeh nazaj, kot da bi bila naj večja ploha. Velik ogenj je bil, ker gorelo je tudi seno, katerega je pod streho shranjenega imel. V velikej nevarnosti so bila tudi druga poslopja, pa v teku jedne ure je bilo vse pogaseno. Zahvaljujem se torej prirčno za velikansko požrtvovalnost, ter za izvrstno vodstvo osobito gospodu Adolfu Harmelu in njenim sinovom, vsem mašinistom in kovačem, tesarjem in vsem drugim delavcem, sosebno se pa zahvaljujem vsemu izglednemu ženstvu za njih trud.

Sednjič si štejem v dolžnost se tudi sl. rudarskej direkciji zahvaliti, ker si je tako izvrstne brizgalnice in drugega gasilnega orodja napravila, na kar so in bodo iderski prebivalci vedno ponosni in jej hvaležni.

Ker pa pogorelec nij bil zavarovan, in škoda mu je veliko, ga torej milosrčim dobrotnikom, srčno priporočam, naj mu pomagajo z milimi darovi, da si revež zopet svojo hišico v prejšni lepi red dene.

Iz ogersko-slovenske meje

22. julija [Izv. dop.] (Konec.) Za potrebno držim nadalje Medjumurje, od Zagrebačke biškupije razlučiti.

Potrebno je vü Preloku kotarski sud postaviti.

Buduć je medju Vami dosta Izraelitov, radi toga moram ovdi primjetiti na kratkom, da polek mojega mišljenja nebi bilo dobro razdeliti zakladu (fundaciju) za seminarium rabbinera h, nego mislim da bi se iz dohodka ove fundacije imale podpomagati izraelitske škole.

Saboru i ministeriumu je dužnost mogućnim napraviti to, kaj si bude narod mogel život uzdržavati, i imetka povekšati. — Ov veliki cilj u nekojem pogledu mogel bi se postići kroz to, ako ministerium s stranjskimi orsagi poveljne tragovačke ugovore (pogodbe) napravi, jer bi mi kroz ovakove ugovore to dobili, kaj bi moguće čim više žitka i vina mogli izvažati vu tudje orsage i tam bi za našu robu dobru cieniu dobili. — Imaju se zbrisati nekoji od onih porezah (Luxus-adó (porcija, štibra), koji su odmjereni na luxuriosne stvari, kaj ti su ovi porezi na veliki kvar obrtnikom (meštarskim ljudem).

Treba je porezni system jednostavnijim

stvoriti, — kaj bi ovak saki čovek več naprvo i za stalno znati mogel to: koliko poreza (porcije, štibre) ima platjati za svaku godinu.

Ja budem nad tim, kaj se zapr'ečiju one nepravilnosti, koje su se već dosta put dogadjale prilikom executije za porciju. — Executija za porciju mora se drugim načinom obavljati; jer kak se vezda obavljaju executije — je kvar orsagu i narodu; onomu — najme — koj je dužen, zemeju se kaj ima, pak prodaju; ali se za jako fal peneze prodaju, — a opet strošek executije i licitanije je preveč veliki — i tak oni penezi, za koje se blago proda — nisu dosta niti zato, kaj bi ove stroške pokrili. I ovak narod se na šterčiju spravljaja, — a orsag pak itak nedobi nikaj. — Dogodilo se je već i to, kaj je iz orsačke casse bilo treba naknaditi stroške za executiju. — Takve krivice, mi nemreno mirno podnašati i trpeti. — Ove okolnosti poznate su vladi, ali ona dovezda jošje nikaj včinita glede toga kaj bi to popravila.

Za vaše umirenje vam ipak moram napomenuti to, da je gospodin financminister obečal, da se bude pobrinul za prepr'ečenje ovakovih krivicah.

Poštuvani Zbirači! — Istina dogodile su se nebrojne krivice, i sbog zločestoga gospodarenja koje su prveši minister'umi vodili moral je orsag duge delati i porez povišavati. — Ali ako radi toga pojedinci iz medju nas propadaju narod zato ipak nesme popustiti, — nego mora strogo paziti na to kak se upravlja orsag; i zbirači ablegatah moraju bi nad tim, kaj takove ljudi zebereju za ablegate, koji dobro poznaju potreboče orsaga, i koji domovini i narodu dobro očuju.

Ali ako razglednemo po našoj miloj domovini, žalostnim srcem budemo opazili to, kaj najviše mestih se pojedini zbirači tak reku prodaju, in na one ablegate daju svoj votum, — koji je plate; a nepitaju ga je li on dobro želi orsagu! V nogi pak nepoznaju, kakov je to važan juš, kojega jeden zbirač vrši kot izbora; — pak zato niti se ne drže ovega juša.

Puštuvani Domorodci! — Koji ovaj juš ne pripoznaju svetim, — oni krivicu včine svojoj d'eci i svojim vnukom. — Jest sveti je ov juš; te si poklekните i klečuč dajte Bogu zahvalite, kaj vam je dopuščeno takovoga juša uživati se. — Deni te si ruke na srdce i pitajte srdce svoje nek vas ono uputi: na kojega ablegate imate dati svoju r'eč!

Kad ste od svojega srдца dobili ov navuk onda — pak ako i neimate nikaj više, kak komadič kruha vu torbi — ipak si zginite gori glavu, pak tak idite vu Čakovec, i tam dajte za onoga ablegata svoju reč, — kojega radi imate i vu kojega zaufanost imate!

Onda budete barem imali takovoga ablegata, koj vam bude brat; koj bude z vami čutil kak mu se pritržite; — i koj nebude žalil truda niti vreme, ako bude vam kaj treba i ako vam bude mogel na hasen biti!

To vam je poznato da zakon prepoveda podmititi zbirače; — i ako bi se tko takov našel koj bi vas s penezi štel podmititi, ili pak bi vaš š čim strašil, — stiraj te ga od sebe, jer takov čovek koj bi so činil nij vr'eden toga kaj bi ga pošten čovek s okom pogledal.

Koj vam vino da, on vam samo za koju vužu pruži uživanje slasti. — Ako pak imate takovega ablegata, koj za vaše dobro očje vo-

juvati, — onda skoz tri godine a i još nadalje budete čutili ono dobro, kaj budete od njega imali.

Ko vam vino da, ili kakovu drugu mitu, zato, kaj bi njega zebraeli, ni vam je on dal nikaj dobrega jer ono kaj vam je dal je za vaš Čemer, koj vas bude vumiril.

Zbiranje ablegatah svako tretje l'eto samo skoz jeden dan traje; — najte dakle za ov jeden dan hasen iskati, kajti stin budete zagrešili.

I vezda dokončam svoje iskrene reči koje sam vam povedati želel; i nadjam se, — da budem i u Čakovcu izabran, tak kak sam već dva put bil na Letinji.

Ali ako pak me vi nebi zebraeli za svojega ablegata — i onda se budem odvas s ovimi rečmi oprostil: Da našu domovinu Bog blagoslovi; a vas pak, da vas Bog još dugo let poživi. U Budapešti, 18-ga juliuša 1878.

Remete Géza,
kandidat za ablegata za Čakovčeki kotar.

Domače stvari.

— (Volitve v deželni zbor koroški) bodo za kmetske občine 2. septembra. Naj se vendar koroški rodoljubi zberó in agitacijo organizirajo. za slovenske kandidate vsaj v dveh okrajih. Slovencem se je treba glasiti, svet naj vé, da smo in hočemo biti.

— (Orožnih vaj deželne brambre letos ne bode) na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem zaradi tega, ker so vsled mobilizacije te dežele uže itak hudo zadete, in delavcev silno pomanjuje.

— (Utonil je) včeraj popoldne v tukajšnjem vojaškem kopelišču nek mlad vojak iz vojaške pripravljalne šole.

— (V Ptui) se je naredil odbor za nabiro sirotam mobiliziranih rezervistov.

— (Iz Gorice) se nam piše: Dne 23. in 24. vršila se je na tukajšnji gimnaziji matura. Za izpit prijavilo se je 12 učencev. Vsi so proglašeni zreli, a 5 mej njimi odličnim. Mej odlični sta tudi Ant. in Valentin Krisper, sinova našega obče spoštovanega rodoljuba Val. Krisperja, lastnika radeške papirnice. Tretji Slovenec odličaš je J. Pagliaruzzi, sin deželnega poslanca in župana kobarškega. Ostala dva sta Laha.

— (Vabilo k velikej zabavi,) katero napravijo tukajšnja narodna društva v podporo po odhodu naših rezervistev v Bosno zapuščenim sirotam v nedeljo dne 28. julija v prostorih čitalnične restavracije. Program zedinjene zabavi: 1. „Putnica“, 2. Strausov „Valcar“ in 3. „Hitra polka“, izvršuje mestna godba. 4. Zajc. — „V boj!“ Zbor, poje moški zbor čitalničin. 5. Govor gosp. dr. J. Vošnjaka. 6. Verdi. — Cavatina iz opere „Lucrecia Borgia“, izvršuje mestna godba. 7. Jenko. — „Strune“. Zbor, poje moški zbor čitalničin. 8. Recitativ in arija iz „Trovatore“, poje gosp. J. Nolli. 9. Nedved. — „Popotnik“, zbor, tenor-solo in čveterospjev; solo poje gosp. J. Meden. 10. Strauss. — „Polka mazurka“, 11. Zajc. — „Zadnji čas Zrinskoga“, izvršuje mestna godba. 12. Tovačovsky. — „Veltava“. Zbor, poje moški zbor čitalničin. 13. Recitativ in Cavatina iz opere „Sejслав ljuti“ od Gjuro Eisenhuta, poje gosp. J. Nolli. 14. Heudrych. — „Poziv k spevu“. Zbor s čveterospjevom, poje moški zbor čitalnice. 15. Telovadba na drogu in s sledečimi grupami: a) „Façado“,

b) „Herkulov spomin“. c) „Oltar“, d) „Orsloni“, e) „Angeli“, f) „Stolp“. Predstavljajo društveniki „Sokola“ s spremljevanjem mestne godbe 16. B. Ipavic. — „Domovina“. Zbor z dvospjevom, pojeta gospoda Meden in Valenta z moškim zborom čitalničin. 17. Zajc. — „Kadrilja“, izvršuje mestna godba. 18. Förster. — „Samo“. Zbor s čveterospjevom, poje moški zbor čitalničin. 19. Zörner. — „Slovenski venec“, 20. Schinzi. — „Hitra polka“, izvršuje mestna godba. 21. Jenko. — „Šta čutiš“. Zbor, poje moški zbor čitalničin. 22. Loterija. 23. Balfe. — Cavatina iz opere „Zaide“, 24. Narodna pesem „Po jezeru“, 25. Zajc. — „Oj Banovci“, izvršuje mestna godba. Začetek ob 1/2 8 uri. Vstopnina 30 kr., brez omejenja radodarnosti. Ako bi vreme neugodno bilo se zabava odloži, in pozneje dan vršitve zopet po plakatih naznani. Kegljanje na dobitke v isti dobrodejni namen se prične 1. avgusta in konča 20. avgusta. Od odbora „Narodne čitalnice“, „Sokola“ in „dramatičnega društva“.

Razne vesti.

* („Bog“ umorjen.) Veliko vzburjenost prouzročili so ameriški naseljenci v kitajskem mestu Fu-čau. Blizu mesta je namreč neko „zmajevo duplo“, v katerem je bil „bog“ tamošnjega okraja v podobi zmaja. Zraven tega dupla nakupili so pa Amerikanci zemljišče za zidanie, in Kitajci trdijo, da so oni pri kopanju njihovega boga ranili, vsled česar je bog — umrl. Župan, ali „tuti“ onega mesta je tedaj prebivalcem ukazal, da oni ne smejo Amerikancem nič več zemljišča prodajati, ker tem še življenje domačih bogov nij sveto. Ta ukaz je moral sicer župan na višje povelje preklicati, a noben bogaboječ domačin ne prodaje več Amerikanom svojega zemljišča od strahu, da bi se svojim bogovom ne zameril.

Javna zahvala

za srečno rešitev mojega življenja v Krškem g. Otto pl. Vestenaku! A srčno, ter dobrodošlo mi sočutje raznih mojih narodnih prijateljev iz mile mi Slovenije, mi daje zopet pogumno prepričanje, da narod slovenski nij nikakor nehalen onim, kateri svoje borne moči brezobzirno njemu posvetijo! Prijatelji, hvala vam iz dna narodnega srca vašega

Toneta.

Javna zahvala.

Pri večkratnej velikej nevarnosti po požarih v Leskovškej okolici se je zmirom in vselej uspešno odlikovalo graščinsko oskrbnišstvo na Turnu poleg Krškega. 9. julija nastal je v sredi Leskovca, 23. istega meseca pa v Velikej vasi ogenj, ki je pretel ob kratkem obe vasi vpepeliti. V ukrotenje in lokaliziranje tega strašnega elementa pripomogla je nemudna in energična pomoč zgoraj omenjene graščine, katera je takoj z brigadnico in graščinskimi delavci na pogorišče prispela in nevarno razširjenje ognja zatrla. Podpisani se tedaj za izdatno pomoč v imenu vaščanov omenjene graščine pri-srečno zahvaljuje.

Jožef Budkovic,
občinski svetovalec.

Umrli v Ljubljani.

21. julija: Marija Meš, delavka v fabriki za tobak, 23 l., križne ulice št. 4, na mrtdu v možjanih. — Johana Šešek, delavka v predilnici, 16 l. 7 m., predmestje Hradeckijeva vas št. 10, na tuberkulozi. — Alojzija Mlakar, hči deklet, 3 mes., na poljanski cesti št. 60, vsled božjasti. — Reza Pavlič, hči suknarja, 33 l., na sv. Petra cesti št. 48, vsled vnetice trebušne kože. — Marija Grum, hči postreščkinje, 4 3/4 l., Chrönove ulice št. 17, vsled pljučne tuberkuloze.

Tužci.

25. julija:

Pri **Stonu**: Legat iz Trsta. — dr. Stornik iz Beljaka. — Aljančič iz Smartna.
Pri **Malič**: Polak iz Dunaja. — Aubin iz Celovca. — Blichler iz Dunaja. — Oliva iz Gradca. — Mazzucoto iz Trsta. — Schwarz iz Travnika.
Pri **bavarskem dvoru**: Oblak iz Novega mesta. — dr. Detela iz Dunaja.

Dunajska borza 26. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 64 gld. 15 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 66 . . . 15 .

Zlata renta	74	55
1860 drž. posojilo	113	60
Akcije narodne banke	832	—
Kreditne akcije	262	25
London	115	35
Napol.	9	26
C. kr. cekini	5	48
Srebro	100	60
Državna marka	57	05

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebštin za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebštinje za morjeve (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdelujejo se tudi monogrami na pisemski papir, vizitne karte in pisemske zavitke. (158—58)

Učenec,

slovenskega in nemškega jezika zmožen, se sprejme v štacuno z železom, špecerijskim blagom in deželnimi pridelki **Franca Omersa v Kranji.** (231—1)

Priporočilo pušk.

Usojam si sl. občinstvu naznanjati, da izdelujem nove puške vsake sisteme, kakor tudi popravljam stare, in jih prenamejam prav po ceni v zadanke. Za dobro delo sem porok. Naročila izvršujem hitro in točno.

Anton Sodja,

(230—1) puškar v Barovljah (Ferlach).

Marke Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zelstoffe
der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(159—32)

Hrvatska prostovlastna (alodijalna) vina,

najboljše garantovane vrste,
priporočila za nizke cene

velika trgovina z vinom
Anton Nossan-ovih sinov
v Zagrebu.

(220—3)

Umrath & Comp. v Pragi,

fabrikanti poljedeljskih mašin,
priporočajo svoje po strogo solidnej izpoljavi, lahkaj hoji in čistej mlatvi
dobro znane posebnosti v

ročnih i vlečnih mlatilnih garniturah

z 1—8 konjskimi ali volovskimi močmi,
in sicer premakljive in nepremakljive. — Potem izdelujemo mnogovrstne velikosti dobro izkušene:

mašine za žito snažiti, mašine za ličkanje
turšice, skoporezne mašine

itd. itd. (114—15)

Ilustrovane cenike brezplačno in franko.

Zaloga in zastopništvo je pri **J. Debevcu v Ljubljani.**

Gospodinjam!

Mej vsemi kavnimi primesimi ima najboljši vseh

Franckova kava,

iznajdba **Henrik Franckovih sinov** v Ludvigsburgu,

ker ima jako fin okus in mnogo redilnih tvarin v sebi. — Da bi škodovali tej jako priljubljeni

Franckovej kavi,

po kateri se mnogo povprašuje, skuša veliko fabrikantov razne in slabše izdelke prodajati z renomiranim imenom: *Franckova kava*; da, mnogo posluša se jih polne firme:

Henrik Franckovi sinovi v Ludvigsburgu, lastniki 6. fabrik v Ludvigsburgu (2 fabriki), Rieth, Bretten, Meimsheim in Grossgartach.

Zakaj? — Zato, da se kupovalke ovarajo! — Zato: previdnost pri nakupovanji!

Zato pa morajo iznajdniki in fabrikanti **prave Franckove kave** dajati na zaboje in zavitke podpis:

!! *Heinrich Franck Söhne* !!

in postavno imenovane varstvene marke:

ter se čestite gospodinje prosijo, naj gledajo natanko na ta znamenja, da bodo mogli

pravo kavo

od neprave, ponarejene razločiti.
V vseh boljših špecerijskih prodajalnicah deželo se

prava Franckova kava

dobi na prodaj, obznanovana z gori navedenimi varstvenimi markami in podpisom. (159—5)

Izdatelj in urednik **Josip Jurčič.**

Javna zahvala

gospodu **Franji Wilhelmu**, lekarnarju v Neunkirchenu, izumitelju **Wilhelmov** antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja. Kri čistilen proti trganju in revmatizmu.

Ako stopam tu v javnost, storim zaradi tega, ker si štejem najprej v dolžnost, gospodu **Wilhelmu**, lekarnarju v Neunkirchenu, svojo najiskrenejšo zahvalo izrekat na uslugah, katere mi je učinil njega kri čistilen čaj v mojej bolestnej revmatičnej bolezni, a potler, da tudi druge, katerih bi se to strašno zlo lotilo, opozorim na ta izvrsten čaj. Nikakor ne morem popisati mučilnih bolečin, katere sem cela tri leta po svojih udih čutila, kadar koli se je vreme izpremenilo, in katerih me nij nobeden lek mogel ozdraviti, niti same žvepljene kopelji v Badnu poleg Dunaja. Cele dolge noči sem se obračala sem ter tja po postelji, a nijsem mogla zatisniti ni očesa, jesti se mi nij zljubilo, zmirom slabše sem izgledala in pojemale so mi uže telesne moči. Ko sem pak 4 tedne pila gori imenovani čaj, nijsem samo bolečin bila popolnem prosta, nego sem še zdaj vsa zdrava, ko uže 6 tednov ne pijem nobednega čaja, vse moje telesno zdravje se je vrlo podpravilo. Prepričana sem do cela, da bode vsak, ki trpi slinčo bolezen ter jame piti ta čaj, tudi izumitelja njegovega, gospoda **Franjo Wilhelma**, poveličeval, kakor ga jaz. Odličnim poštovanjem

Grofica Budšin-Streiffeld, soproga podpolkovniku, na Dunaji, v Verinžke glavnej ulici.

(379—6)

Jedino pravi prireja

Franjo Wilhelm, lekarnar v Neunkirchenu.

Zavitek, razdeljen v 8 vzemkov, prirejen po zdravniku zapovedi, z navodom uporabi v raznih jezikih 1 gld., za kolek in povezavanje 10 kr.

Svarilo. Varovati se je nakupa ponarejanj ter naj zatorej vsak zahteva vedno le „**Wilhelmov** antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja, ker so priredki, ki služe samo pod imenom antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja, jedino ponarejeni ter jaz vedno svarim pred nakupovanjem tacih.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi **Wilhelmov antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja** tudi

Ljubljana: Peter Lassnig;

Beljak: **Mat. Fürst**; Borgo: **Josip Bettanini**, lekarnar; Bruck na Muri: **Albert Langer**, lekarnar; Bolcan: **Franjo Waldmüller**, lekarnar; Bruneck: **J. P. Mahl**; Belovar: **Rud. Svoboda**, lekarnar; Briksen: **Leonhard Staub**, lekarnar; Celje: **Baumbach-ova** lekarna in **Franjo Rauscher**; Cormons: **Hermes Codolini**, lekarnar; Celovec: **Karl Klemenčič**; Cortina: **A. Cambruzzi**; Deutsch-Landsberg: **Müller-jevi dediči**; Esek: **J. C. von Dienes**, lekarnar; **Josip Pobetzky**, lekarnar; Fürstenfeld: **A. Schrükenfuss**, lekarnar; Frohnleiten: **V. Blumauer**; Friesach: **O. Russheim**, lekarnar; **A. Aichinger**, lekarnar; Feldbach: **Josip König**, lekarnar; Gorica: **A. Franzoni**, lekarnar; Gradec: **J. Burgleitner**, lekarnar; Guttaring: **S. Vatterl**; Grubisnopolje: **Josip Malich**; Gospić: **Valentin Vouck**, lekarnar; Grafendorf: **Josip Kaiser**; Hermagor: **Jos. M. Richter**, lekarnar; Hall (Tirolsko): **Leop. von Aichinger**, lekarnar; Judenburg: **F. Senekovitsch**; Innichen: **J. Staff**, lekarnar; Imst: **Vilj. Deutsch**, lekarnar; Ivanič: **Ed. Tollovič**, lekarnar; Karlovec: **J. Benič**, lekarnar; **A. E. Katkic**, lekarnar; Kindberg: **J. Karinčič**, lekarnar; Kapfenberg: **Turner**, lekarnar; Knittenfeld: **Vilj. Vischner**, lekarnar; Kranj: **Karl Šavnik**, lekarnar; Linc: **Franjo pl. Erlach**, lekarnar; Leoben: **Ivan Peferschy**, lekarnar; Maribor: **Alois Quandest**; Metlika: **Alfred Matter**, lekarnar; Mürzzuschlag: **Ivan Danjer**, lekarnar; Murau: **Ivan Steyrer**; Mitrovica: **A. Kerstenovich**; Mals: **Ludvig Föll**, lekarnar; Novo mesto: **Dom. Rizzoli**, lekarnar; Neumarkt (Stajersko): **Karl Maly**, lekarnar; Otočac: **Edo Tomay**, lekarnar; Postojna: **Josip Kupferschmidt**, lekarnar; Peterwardein: **L. C. Junginger**; Pliberg: **Ivan Neusser**, lekarnar; Požega: **Ant. pl. Hegedüs**, lekarnar; Prassberg: **Ivan Tribuč**; Ptuj: **C. Girod**, apoteker; Rottenmann: **Franjo X. Ilting**, lekarnar; Rovereto: **Richard Thales**, lekarnar; Samobor: **F. Schucarz**, lekarnar; Sebenico: **Peter Beros**, lekarnar; Slov. Bistrica: **Adam pl. Putkowski**; Slov. gradec: **G. Korčak**, lekarnar; **Jos. Kaligarišch**, lekarnar; Strassburg: **J. V. Corton**; St. Veit: **Julian Rippert**; Stainz: **Valentin Timouschek**; Semlin: **D. Joannovicz-a sin**; Spljet: **Venatio pl. Prazio**, lekarnar; Schlanders: **B. Würstl**, lekarnar; Trst: **Jak. Seravallo**, lekarnar; Trient: **Ant. Santoni**; Trbiž: **Eugen Eberlin**, lekarnar; Vukovar: **A. Kraicovits**, lekarnar; Vinkovce: **Fried. Herzog**, lekarnar; Varaždin: **Dr. A. Halter**, lekarnar; Zagreb: **Sig. Müllbach**, lekarnar; Senj: **Josip Accurti**, lekarnar; Zader: **N. Androvič**, lekarnar; Zlatar: **Ivan N. Pospisil**, lekarnar.